

K ČEMU PENÍZE?

Podnikatel Libor Malý prodal před více než dvěma lety za téměř miliardu korun svou prosperující firmu LMC se servery Jobs.cz a Práce.cz a pustil se do práce, kterou si v byznysu umí představit jen málokdo.

ZHRUBA PŘED ROKEM – symbolicky 21. prosince 2012 – spustil multimilionář Libor Malý se svými spolupracovníky komunitní server Hearth.net (hearth lze přeložit z angličtiny jako „ohniště“ – pozn. red.), který lidem umožňuje dělit se s ostatními o své služby či zboží. Jde vlastně o internetové tržiště, kde lidé poptávají a nabízejí, co je napadne, ale neplatí penězi. Vše je realizováno formou daru.

Malý připouští, že samotná vize „světa bez peněz“ dnes vypadá jako utopie. „Možná se to ukáže jako hloupost, možná přijde změna za stovky let, ale moje uvažování nebylo o tom, že by nastal nějaký postkapitalismus, že by přestaly peníze existovat... Peníze tu s námi asi ještě nějakou chvilku budou, ale kdyby přišla další krize, tak máme k dispozici alternativní filozofii. Je to systém, kde nedostatek peněz není problémem, ale výhodou,“ říká Malý. „To, co děláme na Hearth.net, je vlastně obyčejná tržní ekonomika. Funguje zde nabídka i poptávka. Jediný rozdíl je v tom, že způsob vypořádávání transakcí mezi lidmi je darem, a tak tu peníze nemají žádnou funkci. Transakce u nás na webu probíhají se zbožím, službami, časem, sdíleným vlastnictvím – je to vcelku jedno. Jde o subjektivní hodnotu věci pro člověka, který něco nabízí a přijímá, koncept ceny v penězích zde vůbec neexistuje. Když třeba pomáháte dětem s domácími úkoly, napadlo vás někdy, jakou hodinovou sazbu byste si měli za to říci?“ ptá se Malý.

Hearth.net je zjednodušeně „sociální síť na sdílení darů a zkušeností“. Nabízíte zde věcné dárky i svoje znalosti či dovednosti, a pomáháte tak druhým. Sami také můžete pomoc očekávat. Lidé si věnují například doučování jazyků, výuku lyžování či snowboardingu, ale prý už i chalupu k užívání nebo ojetý automobil. Nasekáte někomu zdarma dříví a nic za to nechcete. Když pak něco potřebujete vy, nabídne vám to buď někdo jiný, nebo případně i ten, koho jste již „obdarovali“. V současné době je zde registrováno asi 2500 lidí, přibývá jich stále rychleji a vznikají i první komunity.

VESELÝ VIZIONÁŘ. Libor Malý nepředpokládá, že v nejbližších letech peníze přestanou platit, ovšem pracuje na alternativním směnném trhu.

Zástupci občanského sdružení Adato Paradigma, s nímž spojil Libor Malý své jméno a které stojí za vývojem platformy, chtějí, aby měli uživatelé jejich webu do budoucna přehled o všech transakcích. A proč je zpětná vazba důležitá? Pověst člověka, který by chtěl jen přijímat, a nic nenabízet, mezi uživateli logicky utrpí. „Je jasné, že toho někteří lidé mohou zneužívat. Ideální svět neexistuje a nikdy existovat nebude. Čím víc ale dáváte, tím větší hodnotu máte pro lidi v komunitě, tím více si vás váží a tím víc jsou ochotni dávat vám. V tomto systému je dar vlastně investicí, a čím víc investujete, tím více se vám může vrátit,“ definuje Malý.

OPLÁCET DARY SPOLEČNOSTI

Proč se vlastně úspěšný majitel firmy, který v relativně krátkém čase dokázal vše, co si předsevzal, nerozhodl po prodeji LMC vyzkoušet štěstí v jiném byznysu? „V době, kdy jsem začal uvažovat o prodeji své firmy, jsem měl pocit, že už nechci jen vydělávat, že chci dělat něco užitečnějšího. Američané tomu říkají giving back to society a mně to připadalo fér. Dostal jsem velký dar a říkal jsem si, že to chci společnosti vrátit, z čehož mi vyplynul tento koncept.“

Se spolupracovníky Jiřím Němcem a Pavlem Šeberou začal Libor Malý vymýšlet nový systém už v roce 2009. V polovině roku 2010 se pak začal připravovat samotný produkt. Do projektu věnoval známý podnikatel miliony a je vlastně jediným sponzorem.

„Důvod, proč jsem o takové zdánlivě utopické vizi vůbec začal přemýšlet, je ovšem prozaický. To, co v historii lidstva nikdy předtím nebylo, jsou moderní technologie. A ty mají jednu obrovskou moc: všechno neuvěřitelně rychle mění, a to způsobem, který překračuje naše chápání. Nikdy v historii nebyl svět tak malý a propojený jako dneska, lidé jsou spolu, ačkoli jsou fyzicky od sebe. Technologie nás spojují, navzájem si všechno předáváme a využíváme a v tom vidím pro naši vizi šanci,“ prozrazuje. Jeho koncept je v celosvětovém měřítku novinkou, jeden podobný web prý začal nedávno fungovat ve Spojených státech.

HONBA ZA PENĚZI UNAVUJE

To, že je dnes pro většinu lidí alfou a omegou jejich snažení vydělávání peněz, Malý nezpochybňuje. Mezi svými známými přesto pozoruje jistou únavu z honby za mamonem. „Spousta podnikatelů už vám tvrdí, že začíná být z byznysu unavená – z toho neustálého

honění za čísly a penězi, začínají hledat jiné cesty. Já jsem poznal, že peníze nerovná se štěstí. Bohužel je tahle zkušenost nepřenositelná. Vysvětlíte dětem, že nemají pít nebo brát drogy, i ony si to musejí vyzkoušet samy. Ti, co jsou na začátku, si myslí, že štěstí přijde s tučným bankovním kontem. Jenže teprve když ho máte narvané k prasknutí, řeknete si: štěstí, haló, kde jsi? Od malička nás drilují pro výkon: když budeš úspěšný, vyděláš si peníze a pak budeš šťastný. Ale to je nesmysl,“ je přesvědčen bývalý majitel LMC.

Praktikující buddhista Malý nechce nikoho ke změně životních priorit přemlouvat. „V křesťanství jsou misionáři, kteří váš přesvědčují o jediné pravdě, buddhismus říká: Žij svůj život v klidu, jak nejlépe umíš, a buď si vědom všech následků toho, co děláš,“ přirovnává.

ŠTĚSTÍ PŘEJE PŘIPRAVENÝM

Vizionáře Malého ovšem nemůže nikdo považovat za blouznivce. Důkazem je jeho cesta k úspěchu. Ve své původní firmě za šestnáct let dokázal, že je výborným stratégem i analytikem a že umí své představy realizovat. Sám o sobě říká, že je příkladem rčení Štěstí přeje připraveným. „Jsem vystudovaný programátorem, který rozumí technologiím, pracoval jsem jako šéf marketingu softwarové firmy, jenž umí pracovat s trhem, a roky jsem působil jako headhunter, který chápe podstatu věci a ví, co trh potřebuje. Tyhle tři kompetence se ve mně spojily a byl jsem připraven. A pak přišlo i štěstí, kdy jsem měl ten správný nápad na správném místě ve správnou dobu,“ tvrdí Malý.

Jobs.cz založil už v roce 1996 jako jeden z prvních internetových portálů v Česku vůbec. Server se postupně stal jedničkou na

českém elektronickém trhu práce. Počátky byly ovšem složité. „Na začátku jsme rostli velmi pomalu a člověk měl dost času se na úspěch připravit. Pro lidi, kteří ze dne na den zažijí obrovský úspěch, musí být problém to ustát a neprecenit své síly, aby nedělali chyby. Já měl tu výhodu, že mi to trvalo opravdu dlouho.“

Cesta k úspěchu prý paradoxně vedla přes strategii „nebýt příliš vidět“. „Mým hlavním úkolem bylo dokázat, abych vyrostl, ale aby si toho nikdo z potenciálních velkých konkurentů nevšiml, protože by nás okamžitě zaslápl. Dělal jsem všechno pro to, aby mě podceňovali, řada lidí mi říkala: Libore, takhle se ten marketing nedělá.“

Pokud jste s byznysem dlouhodobě spojený, vykrystalizuje vám podle Malého postupně čistá představa, jak bude fungovat. „A když vám uzraje jasný obraz, nemusíte přemýšlet, co máte dělat, protože už to víte. Poté už jen uvažujete, jak to dělat co nejlépe. Když jsem zjistil, že se moje vize definitivně naplnila, dospěl jsem k poznání, že se brzy stanu zátěží firmy, že mám hotovo. Takže jsem si položil otázku, co dál,“ prozrazuje. Veškerou energii se poté, co asi půl roku odpočíval, rozhodl věnovat novému projektu.

Ten je ovšem během na dlouhou trať. Přesto Malý věří v jeho úspěch – jinak by se do něj nepustil. „Nevím, dokdy budeme mít například sto tisíc uživatelů. Je dobré, když vidíme, jak lidé na tržišti fungují. Měli jsme o Hearth.net nějakou představu a teď poznáváme, že je to vlastně takový ‚obyčejný‘ transakční systém. Z nějakých idealistických výšek klesáme do hmoty níž a níž a rozvíjí se nám tím poznání toho, co je v reálném světě funkční,“ doplňuje Malý.

JAKUB PROCHÁZKA